

čenje vseh avstrijskih strank nad slovenskimi poslanci je velikansko. Zlasti dr. Korošec je moral hude slisati.

Belgrad. Vojni minister je imel s kraljem daljšo konferenco. Vsi vojaški komandanti so dobili povelje, da naj bodo za začetek nove vojne pripravljeni.

Saloniki. Tu sem je prišel bulgarski kralj Ferdinand in hoče dalje časa tukaj ostati. S tem se demonstrira, da zasedanje Salonika po Grkih ni in ne bode nikdar veljavno.

Trst. Neki Albanec, ki je prišel iz Skutarije, pripoveduje: Malisori in Miriditi so razobesili albansko zastavo. Katoliški in muhamedanski Albanci so prisegli, da bodo Skutari do zadnje kapljice krvi branili. Baje so Črnogorce že premagali in nazaj vrgli. Vsa Albanija se dviga proti Srbom in Črnogorcem.

Otvoritev prodajalne.

Usojam si cenj. prebivalstvu okolice Ptuj naznaniti, da sem otvoril

v Ptuj, Färbergasse 11

prodajalno za la šivalne stroje, kolesa, motorje, godbene automate in vse k temu spadajoče predmete, ter delavnico za popravila za šivalne stroje in kolesa, za napravo domačih telegrafov in vseh v stroko spadajočih del.

Vsled dolgoletne prakse v tej stroki in dela v prodajalni moje matere sem v položaju, vsem zahtevam najsojdljnejše odgovarjati. Postrežba re- elna, cene nizke.

Z veselo poštovanjem

1072

VALERIAN SPRUSCHINA, mehanik Ptuj, Färbergasse 11.

Cesarjeva zahvala.

Od velikega manifestacijskega zborovanja „Štajerčeve“ stranke v Ptuj dne 1. decembra 1912 poslali smo, kakor znano, Njeg. veličanstvu cesarju udanostno brzojavko. Zdaj je prišel skozi c. kr. štajersko namestnijo cesarjev odgovor, ki se glasi tako-le:

„Predsedstvo c. k. štajerske namestnije“

St. ²¹⁰⁴ 1. Gradec, 12. decembra 1912.

Veleblagorodnemu gospodu Josef Ornig, oficirju Franc Jožefovega reda, deželnemu poslancu in županu v Ptuj.

Njegovo ces. in kralj. apostolično Veličanstvo usojali so si najmilostnejše ukazati, da se za od strani zborovanja nemških in slovenskih spodnjih Štajercev v Ptuj dne 2. decembra 1912 telegrafičnim potom izraženo lojalitetno izjavo udeležencem Najvišjo zahvalo naznani.

To si usojam Vašemu veleblagorodju vsled odloka gospoda ministra za notranje zadeve z dne 6. decembra 1912, st. 12327/M. 1 naznaniti.

C. k. namestnik:

Clary I. r.

Vrli udeleženci našega shoda, naj vzamejo zahvalo ljubljenega našega cesarja na znanje!

Okrajni zastop Ptujski.

Ptuj, 16. decembra 1912.

Danes dopoldne vršilo se je v mestni dvorani ptujski plenarno zborovanje novega ptujškega okrajnega zastopa. Bilo je v večih ozirih velezanimivo. Najpre je dokazalo zopet izborna zgolj gospodarsko delovna je naprednega odbora s svojim neumorno pridnim načelnikom g. Ornigom. To gospodarsko delo, ki je naravnost za druge okraje vzorno, morajo danes tudi nasprotniki priznati in odobravati. Zato ni čuda, da se je odbor zaupanje ednoglasno izrazilo, da torej tudi slovensko-klerikalni člani zastopa niso našli besedice kritike. To vkljub temu ne, da imajo zdaj vendar v osebi poslanca Brenčiča svo-

jega „voditelja“ v zastopu. Sicer je porabil ta dragoceni Brenčič takoj prvo sejo, da se neskončno blamira. Drugi važni prizor te seje leži v tem, da se je moralo okrajne doklade na 50% zvišati, — to pa zaradi tega, ker se ptujskemu kakor vsem drugim okrajom zaradi brezvestne obstrukcije slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru ne more izplačevati že dovoljenih podpor. Tako škoduje obstrukcija slovenskih poslancev slovenskemu ljudstvu. Zaradi te zločinske obstrukcije bodo morali kmetje v ptujskem okraju 50% doklade plačevati; in ako bi obstrukcija kmalu še ne pnehala, ako bi v resnici prvaki deželni zbor razbili, potem je še nadaljno zvišanje doklad pričakovati. Na seji je razglasitev tega dejstva našega ljubega Brenčiča tako razburila, da ni vedel kaj storiti. Naposled je pozabil, da je na sestanku pametnih mož; mislil je, da ima farovski kuharice in spubelske klerikalce za poslušalce; zato je z naravnost neverjetno nerodnostjo zvijal resnični položaj. Končno je lagal, da bi slovenski poslanci takoj z obstrukcijo pnehali, ako bi Nemci dovolili regulacijo Drave in Pesnice. Predsednik je pustil te besede takoj protokolirati, da se jih bode slovenskim poslancem v deželnem zboru pod nos pomolilo. V splošnem smeju je skušal Miha svojo napako popraviti, pa se mu ni posrečilo. Tako se je pričel končdo še sam sebi smejati. . . V tretji vrsti je se omeniti, da je končalo to zborovanje z navdušenimi „hoch“-klici na cesarja, tako da je tudi zastop ptujškega okraja v teh resnih časih svojo lojalno zvestobo napram vladarju izrazil.

V naslednem podamo poročilo tega važnega zborovanja.

Načelnik Ornig pozdravil je navzoče in otvoril zborovanje. Predstavil je vladinega zastopnika, uradnega vodjo c. k. okrajnega glavarstva dr. pl. Netoliczka in ga prosil za njegovo naklonjenost napram okraju, katero je ta tudi v kratkih, jedrnatih besedah obljubil.

Navzočih je bilo 24 članov zastopa. Razven nekaterih opravičenih sta manjkala tudi klerikalca Turkuš in Rižner. Ne vemo, zakaj se pustijo taki ljudje v zastop voliti, ako potem nočejo delati in si ne vzamejo niti enkrat v letu par uric časa za svoje volilce. . .

Kot zapisnikarja za plenarna zborovanja se je določilo g. tajnika Pengou.

Na predlog okrajnega zastopnika Karla Sima izvolilo se je za prihodnjo dobo sledeče računsko revizorje: direktor Joh. Kasper, Guido pl. Pongratz, Andrej Windisch, Joh. Budigam, Filip Maučič in Anton Goljat.

V okrajni ubožni svet se je izvolilo za predsednika dr. pl. Fichtenau, za člane pa gg. okrajni sodnik Artur Dolleschall, pater Norbert Povoden, dr. Fr. pl. Metzler, davčni upravitelj Karl Wessely in podžupan Joh. Steudte.

Na predlog o. z. Joh. Steudte se je potem za posamezne občine zahtevane občinske doklade potrdilo in dovolilo.

O. z. direktor Kasper je poročal potem v imenu revizijskega odbora, da se je dohodek in izdatke v knjigah natanko pregledalo ter vse v polnem redu našlo. Vsled tega je predlagal, da naj se okrajnemu odboru absolutorij podeli. Ta predlog je bil ednoglasno sprejet in so zanj tudi slovenski klerikalci glasovali. Torej priznavajo tudi ti možaki, da je red v okrajnem zastopu izvrsten in da so torej razni napadi slovenskih lističev neopravičeni ter lažnivi.

Načelnik Ornig je potem poročal glede preureditve ceste na Ptujski gori. Povedal je, da se bode zamoglo to prepotrebno cesto šele tedaj urediti, kadar bode dežela svoje podpore dala in s tem okraju denarnih sredstev izročila (kakor znano, se to zaradi slovenske obstrukcije ne zgodi; prebivalci na Ptujski gori naj se torej slov. poslancem zahvalijo! op. por.) Zborovanje je sklenilo v principu zgradbo te ceste, ki se bode pa zamogla šele po končani obstrukciji izvršiti.

O. z. dr. pl. Fichtenau je poročal o

odstopu dela parcele 810 k. o. Sv. Marko. Omenil je, da so domačini kratko pred zborovanjem protest vložili. Zato se je na njegov predlog sklenilo, da se naj svoječasni odbor sklep razveljavi in šele tedaj dovoli, ko bode gotova nejasna vprašanja rešena. Na prihodnjem plenarnem zborovanju se bode o stvari poročalo. O stvari so govorili tudi člani Veršič, Grahari in M. Straschill.

O. z. direktor Kasper je potem raztolmačil natanko in strokovnjaško gmotni položaj okraja. Predlagal je potrjenje okrajnega proračuna in dviganje 50% okrajne doklade za pokritje nepokritega primanjkljaja; ako bi se pa od dežele podpore tudi nadalje ne dobilo, bode se za l. 1914 naložilo 50 do 60% okrajne doklade. (To je posledica slovenske obstrukcije; ta obstrukcija je doslej okraju okroglo 45 000 kron požrla in vbogi kmetje bodo morali zdaj za grehe slovenskih poslancev plačevati! Tu ne pomaga nobeno zavijanje, kajti to je resnica! op. por.)

Na ta predlog razvil se je živahni razgovor. Janez Veršič je prosil, da naj se z ozirom na slabo letinjo okrajne doklade na 40% obdrži, ker bi bili drugače davkoplačevalci preveč prizadeti. (Zakaj pa Veršič Brenčiča ne suni pod rebro, da naj bi slov. poslanci pnehali s svojo zločinsko obstrukcijo? Okraj vendar ne more denarja krasti! Sicer je pa ravno ta Veršič sprožil tekom seje celo vrsto želj, ki stanejo zopet denar. Na eni strani vse mogoče zahtevati, na drugi pa sredstev ne dati, to je prvaško-klerikalno „gospodarstvo!“ Veršič se je pač vjel v zanjke svoje lastne stranke! op. por.)

O. z. Maks Straschill je nato prepričevalno dokazal, da je okrajni zastop naravnost prisiljen, predlog sprejeti.

O. z. ljubi Miha Brenčič je že celi čas na svojem stolu mencil. Zdaj je nakrat vstal in je rekel, da so zakrivilo obstrukcijo v deželnem zboru Nemci, ne pa teh 12 slovenskih poslancev. (To je tako velika neumnost, da jo je zmoeen ravno le naš krasni Miha! Možakar je mislil s tem svoje verne ovčice nafarbati, ki so navajeni, na vsako njegovo besedo paziti kakor na evangelij. Miha, kdo pa obstruira? Slovenski poslanci pod komando dr. Korošca! To je dejstvo in zamán se muzaš okoli tega dejstva, kakor mačka okoli vrele kaše! op. por.) Kakor da bi pridigoval v Spuhlju, ki je s plankam zadelan, rekel je ljubi Miha potem te-le besede, ki se jih ne sme pozabiti: Obstrukcija slovenskih poslancev bitakoj pnehala, ako bi Nemci regulacijo Drave in Pesnice dovolili. (Ravno Nemci, ljubi Miha, so se za to regulacijo zavzemali in jo sklenili; ali slovenski poslanci so nadaljevanje dela z obstrukcijo preprečili! op. por.) Ko je Brenčič izustil ta krasni dokaz svoje politične zmoeznosti, mu je načelnik Ornig takoj povedal, da Miha te stvari ne razume ali pa razume noče. Načelnik pa je tudi povzročil, da se ta Brenčičeva izjava protokolira. (Kajti v deželnem zboru se mora zdaj izkazati, je li Miha lagal ali ne. Slovenski deželni poslanci bodo morali povedati, če je napravil Miha le privatno oslarijo; ako bi bila Mihova izjava resnična, bi sploh nikdar ne prišlo do obstrukcije, dežela in posebno naš okraj pa bi prihranil mnogo denarja! op. por.) Šele na besede načelnika Orniga se je Miha zbrihtal in je zajecjal, da delajo slovenski poslanci obstrukcijo poleg tega tudi zaradi šolskih in političnih zahtev. Dr. pl. Fichtenau je zaklical: „Aha, tukaj leži pes pokopan!“ Splošna veselost je sledila tem besedam (Brenčiču je primanjkovalo očitno sifferja, na katerega je ravno ta revček navajen. Celo njegovi somišljeniki so kimali z glavo. Miha, stvar je sledeča: Nemci so pripravljene dovoliti opravičene gospodarske zahteve; ali politične zahteve, ki zasledujejo razdelitev in razkosanje Štajerske, seveda ne bodejo nikdar dovolili! op. por.)

Po tej značilni debati je bil odbor predlog sprejet. Proti je glasoval le Brenčič s tremi svojih pristašev, medtem ko soga ostali slovenski zastopniki pustili na

 Kupujte naš koledar za leto 1913. Cena s poštnino 70 vin.

cedilu. Mislimo, da ima Miha za enkrat dovolj. Dober tek!

Pod točko „razni predlogi“ se je sklenilo vpeljati v ptujskem okraju plemsko okrožje za pingavsko goved.

O. z. Grahhar je prosil, da naj se cesto iz Hajdine v Turniške šodra (g. Grahhar, obstrukcija ne dovolj denarja! op. por.).

O. z. Slawitsch je želel kmalušno ureditev Grabšinskega griča in občinske ceste v Majbergu.

O. z. Brenčič je želel ureditev občinske ceste Zaboje—Možgance z ozirom na živahni promet ob trgatvi (Miha, daj okraju denarja! op. por.).

O. z. Schosteritsch je predlagal pomnožitev plemskih bikov.

Načelnik Ornič je obljubil, da bode te želje kolikor mogoče v prihodnjem letu vpošteval. Omenil je, da se bode l. 1913 v Ptuj m. dr. tudi nekaj črnih zrebcev postavilo, ter 20—30 plemskih bikov kupilo.

Ker se nadaljnjih predlogov ni stavilo, omenil je načelnik Ornič v zaključnih besedah sedanjo vojno nevarnost. Ptujski okraj, ki je eden največjih na Štajerskem, držal bode vedno in zvesto s cesarjem in domovino. V navdušenih besedah je pozval potem načelnik vse navzoče, naj zakličejo z njim Njegovemu veličanstvu cesarju trikratni „hoch.“ Glasno so zadoneli ti klici v dvorani, nakar je predsednik velezanimivo zborovanje zaključil.

1913.

Danes izide torej zadnja številka „Štajerca“ v tem letu in treba se je posloviti od starega leta.

En pogled nazaj in en pogled naprej! Več ni vredno, ker nas že zopet čaka življenje z vsem svojim zahtevam. To življenje, ki je danes človeku duhteča cvetljica, mila ljubica, katero stisneš v sladkem poželenju na svoje srce, — jutri pa zopet nočni vampir, ki zasadi svoje bresčne kremplje v živo tvoje meso. En pogled nazaj in en pogled naprej! Da se za trenutek oddahnemo in sklenimo trudne svoje roke v naročje in zrremo tja v zahajajoči večer, v odhajajočo mračno svetlobo, — potem pa zopet v prihajajoči prvi svit novega jutra, novega leta. En pogled nazaj in en pogled naprej! Ali oko mora biti jasno, čisto brez strupenega sovraštva, zelene srdi, brez razburljive jeze in nepravilne zagriženosti, — pa tudi brez optimizma, ki vidi vse v rožnati luči in ki ne pozna sence. V tem enem pogledu nazaj in enem pogledu naprej naj bode oko — pravično, na vse strani pravično, proti sebi in proti drugim pravično, kolikor je že tej malenkostni stvarici „človek“ pravičnost mogoča. Laž naj izgine, — ne samo laž proti drugim, temveč tudi laž proti samim sebi.

Oj da bi imeli vsi ljudje vsaj v Silvestrovi noči toliko moči in poguma, da bi pogledali sebe in druge, preteklost in bodočnost, s pravičnimi jasnimi očmi! To bi bilo pač v resnici pravo, dejansko krščanstvo. Kajti kaj pomagajo vse lepe in še olepšane besede evangelija, ako so napolnjene s sovraštvom? Kaj pomagajo križ v roki, ako konča njegov držaj v oestro bodalo? Krščanstvo ni beseda, temveč dejanje. In le farizeji so izumili zvito klavzulo: ne glej me, temveč poslušaj me.

Ako premislimo z nekega višjega stališča bitje človeka, pridemo pravzaprav do zaključka, da se vse zavijanje in laganje res ne izplača. Za Božjo voljo, kaj bi se vsi skupaj za krinkami skrivali, ko smo vsi iz mesa in krvi, vsi polni greha in malenkostnih lastnosti, — in ko nas končno vse ista usoda čaka. Mi imamo pogum, priznati, da smo polni napak; zato pa tudi vam drugim ne verujemo,

da ste vzori čednosti! Ljudje smo, — vsi skupaj smo ljudje in človek združuje krvoločnost tigra, nedolžnost goloba, moč slona in zvitost lisice, dobro in slabo. Vi ste taki, vi naši nasprotniki, in tudi mi smo taki. Končno pa nas bodejo nosili drugega za drugim v črni škrinjici tja doli pod ciprese, — vso sovraštvo in vsa ljubezen najdejo v tej škrinjici prostora, — in solze ostalih bodejo ponehale teči, predno bo gomila z zemljico pokrita. Le pogledite, grič za gričem na pokopališču; v lanskem novem letu jih tam še ni bilo. In v prihodnji Silvestrovi noči bodejo nastali že zopet novi griči in pod njimi bode počival — morda jaz? morda ti? morda obadva? Pa pozabila bova na sovraštvo, ko bodo črvi glodali najine kosti.

Pa ob novem letu ni treba žalostnih misli! Stara navada je, da hrupne ta večer še enkrat vsa zabava, veselost, vso človeško poželenje po sreči, ki leta liki metalju v zraku in katere nikdar s tvojimi nerodnimi prsti ne dotakneš. Sreča, sreča. — iskali smo jo v preteklem letu, a kdo jo je našel? Kdo zamore reči, da je absolutno srečen? Morda zaljubljenec, za

naša noč solze večne britkosti. Nam — pa tudi vam! Zmagovali bomo, pa poraženi bomo. Napredovali in nazadovali bomo. Kruha bomo iskali in kamenje našli, — mi, pa tudi vi!

In v vsej tej veseloigri, ki je zopet obenem žaloigra, v tej večni menjavi med senco in solncem ostaja nam le ena zavest, — svitla kakor jutranje solnce v mladostni spomladi. Da je pravica na naši strani, da je resnica naša zaveznica! Tudi naši nasprotniki trdijo to o sebi. Ali mi naglašamo tukaj edino svetopisemsko besedo, ki smo jo že preje omenili: na njih dejanjih jih bode izpoznali!

Živelo torej novo leto!

Z veseljem zakličemo, somišljeniki, to besedo: Živelo novo leto! Kajti zopet nas dovede bližje našemu cilju, ki je obenem cilj našega ljudstva. In v novoletno darilo, prijatelji, vam prinašamo edino našo zvestobo. Držite je tudi vi!

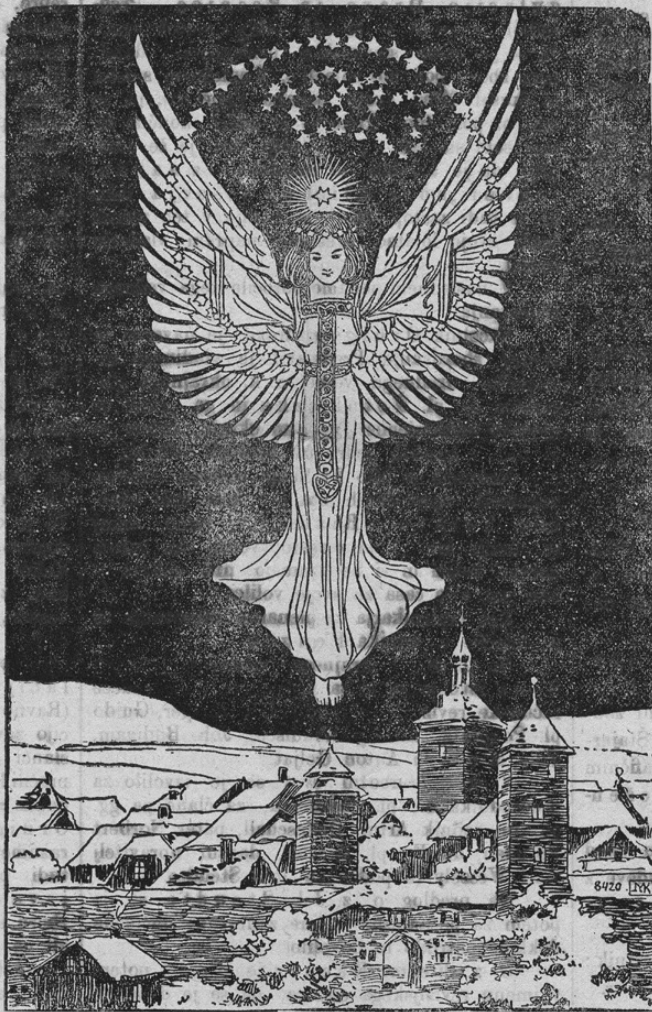
Živelo leto 1913!

Novice.

Vsem somišljenikom iskrene čestitke za

božične praznike in novo leto!

Uredništvo in upravništvo „Štajerca.“

Naznanila. Današnja številka je dvojna in obsega torej 16 strani. Prepričani smo, da bodejo prijatelji z njo zadovoljni. Poslavljamo se za to leto in upamo, da nam vsi zvesti ostanejo. Prihodnja številka izide v petek, dne 3. januarja 1913. Mnogo dopisov, novic, člankov, slik itd. nam ni bilo mogoče v to številko spraviti in jih bomo, kolikor mogoče, v prihodnji številki objavili. V splošnem prosimo, da nam naj dopisniki in sotrudniki i zanaprej zvesti ostanejo. Naročnino posomimo takoj poravnati in ponoviti, da ne bi bil list komu vstavljen. Cena lista ostane tudi v prihodnjem letu enako nizka, čeprav bode „Štajerc“ bržkone redno s prilogo izhajal. Živelo naše napredno delo!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Od ptujskih „Srbov.“ Malo poparjeni so, ti naši ptujski „Srbi“ in polagoma jim prihaja zavest, da se balkansko župo ne bode tako vroče jedlo, kakor se jo je kuhalo. Zato so si poklicali v nemškem Gradcu od nemškega denarja živečega profesorja Murka, da naj jim ta pomaga. Profesor je prišel in je pokazal ptujskim „Srbov“ celo „landkarto“, ter jim mnogo povedal, prav mnogo. Tudi take stvari jim je povedal, da jih razumeli niso. Profesor Murko je pozabil svojo „marelo“ in se odpeljal zopet nazaj v Gradec. Ali posledice njegovega predavanja so bile grozne. Krčmarica v „narodnem domu“ se je cele ure dolgo po prsih tolkla in vpila, da so Srbi „naši prijatelji“. Nikdo ji ni prinesel salmiaka pod nos. Oj profesor Murko zakaj niste raje medicino študirali! Za ptujske „Srbe“ je salmiak mnogo bolj potreben, nego „landkarto“. No, naj bode kakorkoli, glavno je to, da imajo ptujski „Srbi“ še vedno svoje zavetišče v Mahoričevi gostilni „pri srbskem Petru“. Tam so bolj varni, kakor avstrijski konzuli na Srbskem. In „landkarto“ imajo tudi tam. Zadnjič je Mahoričeva „srbska“ gospodična baje celo v oknu razstavila „srbsko“ zastavico. Nekaj tacega je bilo v oknu. To je dokaz, da smejo le „Srbi“ pri Mahoriču zahajati. Drugače sproži gospa Mahoričeva svoje kuhinjske kanone. Zadnjič enkrat so popivali pri Mahoriču ptujski „Srbi“. Z vsakim kozarcem je

danes; jutri pa že bode morda življenje proklinjal. Morda bogatin; za hip je srečen, a duša se ne nasiti zlata, duša ne počiva na mehkih blazinah Srečni človek, tebe še ni mati porodila! Sreča, sreča, a — iskali te bomo zopet v novem letu, — zopet bode bežal otrok po zeleni trati, čez drn in strn za metaljem, ki frfota skozi solne žarke božjega sveta.

Ne stopamo med gratulante, ki ob novem letu ves svet navidezno objemajo. Kar cedijo se jim gratulacije iz ust in najhujšemu svojemu sovražniku govorijo najiskrenejše čestitke, pravijo najglasneje, da mu želijo srečo. Ne stopamo med njimi, ker ne maramo jutri proklinjati, kar smo danes blagoslovili. Iz novoletnega šopka cvetlic gleda premnogokrat strupena kača laži!

Mi vemo, da nam bode prineslo novo leto zopet več dela kakor počitka, več jeze kakor veselja, več boja kakor miru, več solz kakor smeha. Nam — pa tudi vam! Solnce bode zopet vzhajalo, da zahrepi duša v božansko visočino. A solnce bode zopet zahajalo, da pri-